

Kura tad aīsgahja us ahrsemem un tur apprezeja kahdu de Lasardi, kuresh drijfsi ween nomira. Schis de Lasardi bijis loti bagats, wišam peederejusi leela muischa Kreemijā un staista willa Italijā. Lasarda kopihpasčumu wehrtē us 4 miljoneem. Un tā ka wina lauliba bijusi bes behrneem, tad pehz wina nahwes wiša manta pahrgahjuſi seewas ihpasčumā. Bet tā ka nu šchinis deendā ari de Lasardi fundse nomiruſi, neatstahdama testamentu, tad weeniga likumigā mantineeze ir generaļa Burtulina meita, kuru apprezeja noteefatais Obriens de Lassī. Formalitatu noķahrofchanas un mantojuma faremchanas noluhkā wezais generalis un Obriena de Lassī seewa 7. junijā aīsbraukuschi us ahrsemem.

No Wolchowas upmalas (Nowgorodas gubernâ). Kâ zitos gados, tâ ari schogad weetejee eedsihwotaji un to starpâ ari daschi muhsu tauteeschi-lolonisti, fanemâs ar luhku (laherku misu) plehshchanu, neween fawos kruhmos, bet ari weetejos krona meschos. Luhkus plehshot krona meschâ, eepreefsh pee weetejâ meschlunga jaishiem biletet, kura mafsa 3 rbl. Bet schis nau-dinas dascham labam ir schehl un tamdehk dodâs bei peenah-zigâs biletetis krona meschâ, kur us winu meschfargs reisam jau gaida waj wehlak no mescha ahra nahlot fanem ar wišu luhku nastu. Nokeriee teek fauktî pee atbildibas un fodiitî ar naudas waj zeetuma fôdu. Bet, neskatootees us wišu mineto stingribu, schahdu luhku plehseju ir dauds wairal, velâ biletneelu. Tâ la fausi (faulê salteti) luhki aifween mafsa 40—50 kap. pudâ, tad schahda nodarbošchanâs atmet labu pelnu, jo pœaandris zil-wels pa deenu weegli nopolna 100 - 150 kap. Zenas agrâ pavašari ir aifween dahrgakas un wehlak pamašam friht. Schogad gan, dahrgakâ luhku zena ir 35 kap. pudâ, bet toteefu laiks luhku plehshchanai iſdewigs — faus, bei leetus. Luhki teek uspirsti no faweeem uspirzejeem, tad wehlak wehl rijsas fa-salteti, sirgeem smalki faulti, eebehrti maschju kules un galu galâ westi us Peterburgu. — Krona meschâ luhkus brihw plehst no agrâ pavašara lihds 29. junijam (Petera deenai).

Sakhalin Jejkabs.

Widseme.

Augštalo un widejo mahžibas eestahšchu ūkaitis
Vidzemē 1909. g.

Vecās oficiālam finālam 1909. gadā Vidzemē bijusi 1 universitate ar 92 mahzofcheem spehkeem un 2,585 studenteem un 114 brihwisslaūstajam, 1 veterinarinstituts ar 19 mahzofcheem spehkeem un 327 audselaeem, Rīgas politehnīka ar 84 mahzofch. sp. un 1,810 studenteem. Vihreeshu gimnāziju un progimnāziju Rīgā bijis 3 ar 82 skolotajeem un 1,640 skolnekeem un pahrejās Vidzemes pilsehītās — 3 ar 66 skolotajeem un 1,221 skolneku. Realskolu bijis Rīgā 4 ar 101 skolotaju un 1,809 skolneleem un gubernā — 2 ar 52 skolotajeem un 470 skolnekeem. Skolotaju seminaru — 2 ar 20 skolotajeem un 208 skolneleem. Seeweeshu gimnāziju un progimnāziju Rīgā — 8 ar 276 skolotajeem, resp. skolotajam un 2,300 skolneezem un gubernā 8 ar 159 skolot. un 1,832 skolneezem. Seeweeshu pilsehītas skolu bija Rīgā 1 ar 39 skolot. un 572 skolneezem un gubernā 1 ar 10 skolot. un 130 skolneezem.

Riga. Tautskolotaju sapulze pensijos kafes leetā notika 9. jun. Kā vispārīgi parasti, tad māhsu skolotaji nav vienīši tādi, kā apmēlētojai, viensās zil tas Riga ir nowehrois. Tagad turpretim aīna bija pāvīsam zitada. Neskatojoties uz desgan wehlo pasinojumu, ka tādā sapulze notiks, eerabuļķeis bij apmēram 700 līdz 800 skolotaji un skolotājas. Sapulži atslahja sahlumā, kā tas bij sākots, pilsehtas īstienotās elementarskolas, bet jau pēc plkst. 12 deenā ieraidījās la skolas telpas ir par māsmi preeksch sapulzes apmēlētajū slaita. Žīts nelas neatlika, ka sapulžei ušmeklet īelatas telpas un par tāhdām ieraidījās Rīgas Latviešu Beedribu, kur tad arī norisinājās viņa pahrejā sapulzes darbība. Sapulze notika pensijas kafes galvenās maldes preekschneka vadībā. Līdz ar winu no Peterburgas bij eeradees weens no kafes eerehdīneem. Viņ tam no Rīgas māžības apgabala bij tākti 4 preekschstāhvji. Viņas šīs persones tad arī pēc eespehjas dēwa vajadīgos pastāidrojumus interesēteem. Tātā doti waitaki pastāidrojumi par aizewīschkeem kafes statutu paragrafēiem. Tomērt jaša; ka paški statuti saistīdoti tādā komplīzētā veidā, ka daudz kas weensahīšam kafes daibnekeem palek neskaidrs, nesaprotams. Zaur to tad arī iisskaidrojās, ka pēc pensijas kafes maldes preekschstāhvji pēcīpeiti tagad apbraukat gandrīz vienīs Kreisvījas skolu apgalbus un dot uz meetas pastāidrojumus. Ari šajā sapulzē, spriestot pēc vispārījā eespaida, sapulzes mehrlis tālā saņeigis tikai pa dalai, neskatojoties uz viņu labo eerosinājumu un gribu. Wehls dažās labs jautajums palika tik neskaidrs, ka arī uz preekschju nav domājams nowehrst tā sauzamo kanzeleju sarakstīshanos („капиталарскую переписку“) stātpskolotajeem, winu preekschnežību un kafes maldi. Pats par ļewi saprotams, ka galvenais jautajums, kuriši sapulžē vis-

wairak tīla paherunats, bija: tas war buht par lases dalibneefu? Ati ūchīns jautajumā, pamatojotees uš statuteem, isnahk deesgan raibumu. Wispirms pat lases dalibneelu war buht katis skolotajs, kresch strahdā tautskolā (начальное училище III разряда), neskatojotees uš to, waj wīnam ir tautskolotaja teesības jeb ne. No semko privatskolu skolotajeem war buht, ja ūcho mahžību eestahšhu programma naw angstaka par tautskolas programu, tikai tēe, kuri pašmeeds wispahrišglihtojoſchus preleßchmetus (общеобразовательные предметы) un ari wee-nigi tas gadijumā, ja ūcho skolu skolotajeem ir wajadfigās skolotaju teesības (звание начального учителя). Dahds ir ūchi jautajuma lobols. Bes tam tīla, tā jau minets, paherunati

daschi sihki jautajumi šķāķ leitā; tomēhr, lā teikts, ne wiši
wini dabuja wajadīgo apgaismojumu. Buhtu loti eeteizams,
lai kās pahwalde išdotu weenus wišpahrejus pastaidrojumus
atteezībā uš ustawu un tad warbuht zaur tautskolu inspektoru
widutajibu waretu noturet atsevišķas skolu rajonu sapulžes.
Sapulzi sleħda plkst. 3 deend. „E.”
— Preleſč Rīgas Latweešču Beedr. Sin ibu

Komisijas waſaras ſapulzem peeteilti jau ſchahdi preelſchlaſijumi: 1) „Behrna dwehſele Poruſa ſtahtos un dzejā” — no stub. R. Bebra. 2) „Baltijas juheas lihmene nokriftchaņas” — no B. Bekera. 3) „Muhsu inteligenzes uſdewums” — no E. Rudſiſcha. 4) „Latgaleeſhu apgaikmoſchana wiſpahrigi un Rehſelnes tirdſneezibas iſplahtifchanas beeđribi ſewiſchki” — no baſnizlunga Ranzana. 5) „Par muhsu ſawstarpejo palihdsibas beeđribu (behru un ſlimibu laſu) ſtatistiſteem pamateem” — no R. Graudina. 6) „Par Latw. deenās laikrakſteem” — no R. Graudina. 7) „Aittrības kustiba, tā laika ſihme” — no Friedenberg. 8) „Latweeſhu kareiwiſkas ihpachibas un ſpehjas 13. gaduſiiteni” — no Leetgaleeſcha.

— Eksplōzija. Pirotehniskā laboratorija, 1. Sirgu eelā № 19, kura peeder Markwardam, 10. jun. pehž pulst. 9 valara notika aīs nesinama zehlona stipra eksplōzija. Laboratorijai, kura atrodās otrā stāhvā, zaur eksplōziju išsistī wiši logi, loga rāhmji un durvis. Leelās Gildes namam, kurejā atrodās eepretim, ari pahrsprahgschi vāschi logi Uguns stipri išplatijs, tā ka preze un pirotehniskie materiali pilnigi išmizginati. Otrā istabā sabojatas wiſas mebeles. Markwardia laboratorija un dījhvollis apdrošināti „Salamandrā” par 5000 r. Mehbeles nebij apdrošinātas. Kopejs saudejums pēc nama un laboratorijas 2000 r. Ugunsgrēkla išplatijs īšnos aprobežhoja ugunsdzelhseji. Sprahdsens stipri uſtraujis aplahtejo publiku.

— Rīgas telefona fābeedribā patlabān strāhdajot
pee telefona lihnijas eeriķošanas starp Rīgu, Stukma-
neem un Jēkabpīlesti. Lihnijs peeweenoschot pēc ēspē-
jas arī Roknesi. Teesčā telefona lihnija uš Bausku buh-
schot gatava rubeni.

— Gaisa brauzeeni, kurus lauds U tots dīkina lgs 11. junijā Rīgā iedzīrijas, iedzīrijušes visai teizami, bet saut kahdeem lavelleem un starpgadījumeem. U. lūgs, kurš brauzis pa gaisu vispirms weens pats, bet tad arī lopā ar pasažereem, ierahdījēs kā ihls meistars gaisa walsti.

Jaun · Kalsnawas meschs fahžis 22. maijā diwās weetās uſ reiſi degt, tā tad domā, ka uguns iihſham peelaisti. Uguni laikā pamanot, pirmo lahgū iſdeweес to aprobeſhot, bet pehžpusdeen to paſchu deenu meschs tizis aſdedſinats pa otru lahgū, un tā la bijis fazeļlees ſtipris wehjſch, tad weltas bijuſčas viļas puhles uguni ſawaldit. Iſdegusčas lahdas 100 puhrweetas mescha. Tīl' ar leelām puhlem iſdeweес iſglaht meſchafarga mahjas.

Mas-Salaze. Widseimes Drawneeku un Dahrskopju Bee-
driba sarihlo no 11.—17. julijam Mas-Salazē drawneezibas
un dahrskopibas kuršus. Kuršu matša 3 rbi.; minetās beedri-
bas beedreem un školu audzēkneem pusēna.

No Ihenes. Lihwu waloda. Weens no tumšchaleem un wehl lihdi šhim wiſai nesnameem latweeschhu Maleenas pagasteem ir Ihenes pagasts. Nefen atpakač, zil atminos, „Lahwi“ no Walkas ſinoja, ka ſchinš pagasta peederigeem runā wezo lihwu walodu, kaut tilpat labi runā ari latviſki. Kas atteezas uſ pehdejo ſinu, tad jaatbild, ka ta ir lkuhda, ja ſakam, ka jau % no augſchā minetā pagasta peederigeem runā tilpat labi latviſki. Jau runā gan ilſeneeſchi pa dalai dſilo maleneeſchu - latweeſchu walodu, tilai wehl ſtipri ſajauku ar ſeno lihwu walodas iſloſkni. Tadeht droſchi ſaku, ja lahdam darifchana ar ilſeneeti un ja nu wehl wiſch neprot ſchejeenes dſilo maleneeſchu-latweeſchu iſloſkni, tas welti nopuhlees ar ilſeneeti kaut zil ſarunatees, tam wina latweeſchu waloda iſlithees wiſai ſawada. Kas atteezas uſ Lejaszeema pagastu, tad laſaka, ka ſcheit lihwu walodas pehdas tilpat kā nemas wairs nau nomanamas. Ihenes pagasts peeder pee Šeltiku draudzes un ir wiſzeeschal un tuval ſaiſtitis ar to, bet wiku walodas pehdas ſcheit dſirdamas tilai ar daſchju retu eenahzeju iſnehmumcem. — Ar Helsinforfas universitates delana profesora Ojansuu eeraſchanos, daſchus ilſeneeſchus bij ſawilaņuſchhas baumas, ka ſchis eſot würtigs praweetis, antilriſts; laiſam gan buhſhot drihs paſaulei gals. Bet wehlač tas wiſs drihs ween aptluſa. Prof. Ojansuu ſaka, ka wiſplaſchal ſtahſtitajs bijis no ilſeneeſcheem lahds wiſai wezs tehwis „Melezis“, kuru ſauz ari par „Idsi“. Prof. O. ſewiſchki ažis trihtoſchhas iſſiliuſchhas ſeno lihwu-ilſeneeſchu atleekas par lahſam, krufibam, behrem. Wezaleem tad arween wajadſejis ſarunat dehlam lihgawu, kaut pehdejās tas ari wehl ne reiſ nebij redſejis; lihgawai ari iai wajadſejis buht pilnigi meerā, lahdu lihgærwaini ari iai wezali nepeeweduſchi u. t. t. Schis „Melezis-Idsi“ warejis paſneegt atminas apmehram 100—120 gadus atpakač. Wehlač prof. Ojansuu ſoliſees to west lihds uſ Somiju, ar to tas ari bijis nigi meerā.

— Walmeeras skolotaju seminaru fthogad veigusthi 19 au-
dselni, to starpa fchahdi latweeschi: Kielis Ahte no Druwe-

nas, Peters Blumsfelds no Jaun-Swirlaukas, Peters Bulgats no Jelkabmeesta, Richards Wilumfons no Sentas, Alberts Gulbis no Renges, Boldemars Dumpe no Siguldas, Jahnis Kalniasch no Neretas, Peters Karlsons no Widrischeem, Rudolfs Klawinsch no Jaun-Peebalgas, Ernests Müllers no Rigas Wilhelms Pauge no Drustiem, Eduards Puffis no Ehweles, Augusts Sakwars no Malupes, Jahnis Tilmanis no Zodes, Frizis Uwens no Wilzes un Ernests Ullmans no Bolderajas. Usnemščanas elšameni sahlſees 9. augustā. Luhgumralsī ja-eſneids uſ ſeminara direktora wahrdū (ſtreewu malodā), peeleekot klaht: a) kruſtamo ſihmi, b) baku ſihmi, c) pagasta at-laifščanas ſihmi, d) pehdejo ſkolas le.zibu.

Kurseme.

Leepaja. Leepajas = Nomnu õhelsõjela galweno waldi ehot nobomats pahrzelt no Minikas us Leepaju.

— Rewisija. Schinis deenās Leepajā sagaida atbrauzam zela ministra beedri Schtschukinu, kurej rewiebēshot Leepajas-Romnu dzelzjela meetejās dzelzjela darbnizas.

— Skolotaju pensijas lases dalibneefu sapulze notils 16. junijā Kuldīgā. Sapulzi mabis pensijas lases preefscheineks.

— Romantiška lauliba. Starp valstis bankas Lee-
pajas nobakas eerehdni D. un sahda weeteja turiga namfaim-
neeka meitu, gimnasiisti M. bij nodibinajuščās wiſai tuwas
atteekimes. Wezaſi luterani, preefsč ſawas jaunās, ūtātās
un iſglihtotās meitas ſapnoja par gluschi zītadu partiiju nesā-
ar nabaga eerehdni, kresč bes tam wehl bija katolis un tadehk
wiſai nelabwehligi ūtātās uſ D., kresč wiſadi zentās, lai
eeguhtu meitas ſimpatijas. Apmehram gadu atpakaſ D., ūtātās

par leelām behdam, wezakeem turpreeti par preeku, tila pahrzelts us walsts bankas Samaras nodalu. Wezakeem līkās, ū nu atkal wijs buhs labi. Bet „ihsta mihlestiba nepasiņst schlehrschlu”... Pagahjuſchās nebekas fēſtideenā M. bes wehſis pa-juđa, un drihs ween wezakeem tila ūgahdats negaidits pahr-ſteigums: no meitas peenahža telegrāma, ū ūina ar D. ū- laulajusēs un tagad no wezakeem luhds ūwehtibū. Israhdijās, ū ū. dabujis atvakinajumu, aibrauzis Murawjewā, iſaižinajis tur ūanu ūihgawu, un pagahjuſchā ūwehtdeenā ūatotū mahzitais tos ūalaulajis.

— Bojā ga hjuſčhi 2. junija 9 ſwejneeki, furi no Bernateem iſbraukuſčhi uſ ſweju juheč.

— *Swejneeli brahli* Paipes, Girte-Wenka un Pahwils, kurus tureja par noslīkļusdēem, bija strandejuši 2 jūnijās aiz *Klaipēdas* un 6. jūnijā atgriezās mahjās. Pahrejo *swejneelu* līstens nav finansis.

No Wez-Auzes. Minchenē miruščā ſchejeenes dſimtlunga
graſa Medema apbediſhana noteek Wez-Auzē 11. juniiſd.
No dſelſzela ſtažijas gar zelu, pa kren ar dſelſzelu pahrweſto
lihki weda uſ muſchhu, uſzelti wiſſgaram ſlabi ar ſaleem wiſza-
meem lihds vat muischiſai. Zelti arj 6 goda wahrti.

No Wentspils. S wehrifts eenaid. „W. Apf.“ raskia: S wehtdeenas rihta agrumā klušumu pahrtreauza Kreew- laukos skali palihgā sauzeeni. Iszehluschees un palihgā aisskrehs- juschi, ceraudsfjām sahda II. namēla fehtā wezigalu feeweeti fehscham gandrihs failu krellos ar asinim aptaschlitu gihmi. kuru tai pahrkodusī sahda oira feeweete. Kildoschanas eemesls, fā pārīd mohiinas sonīas manotiuma dalischaug.

No Pampaleem. Krahi=aissdewu kasees atwehr-
sfhanan. Pampalneeli nuyat sanehmufchi no waldbas apstip-
rinatus „Pampalu krahi=aissdewu kasees“ statutus. Jounnmodibis-
natà kase wisdrishala laikà ussahks sawu darbibu. Minetà
kase no krona pamata kapitala pabalstu newar dabut, bet gan-
kronis aissdod kasei 10,000 rbl.

No Jelgawas.

Jelgavas Palihsības Beedriba, lā no sludinājumēm plāšķati redzams un uš lo ari šajā weeiā aizrahdam, Jahn addeena, 24. jun., išbrauks salumos uš Kalnzeema „Kalinu mahjam”, sarihkodama tur „Jahnu ūhehtus” amusiku, dseedašanu, rotačam un deju. Dseefmu programu išpildis jaunts koris Deepkalna īga vadībā.

Latv. Īaukšaimn. Ekonomikas Sabeedrīgas seņu un meiteni semlopibas skolā, kā dzīrbams, par preiļschneelu atnahotsot pasihstamais agronomis J. Maswersirts.

Skolotaju pensijas lases leetā. 11. junijā bij sapulze jūschees už tautskolu inspektora pastirojumu vihreeschu gimnāzijas sahlē wairak kā īmīts pirmāmahzibas skolu skolotaji pensijas lases leetā. Kāpes pahrīwaldneels īstais walsts padomneels B. D. Mūtjew's pastahstija sapulzeteem skulotajeem ihšu lases wehsturi, už tāhdeem pamateem ta nodibinato, tāhdi skolotaji war minā par beedreem buht, zīl leeli kapitali ir jau lases riħzibā. Peħż tam dēwa leetisħklus paaskaidrojumus un atbildes už skolotaju jautajum lases leetā. Wiskuteliga kās jautajums, ar ko nu reis ir staħidribā, ir tas, kā las eestahjeez kafé par beedri liħds 1. janwarim 1911. g., tas dabon pensiju ari par jau nokalpoteem gadeem. Sapulze ilga no plkst. 10 liħds 2 deenā. Pee minn veedalijs wehl lases pahrīwaldneela beebes Turšanħass u Fiegawas u Vaunkas rajonu inspektori. Sapulze beidsot nodseeda ja trihs reis walsts himmu un fastahbija testu pateizibas un padewibas juhtu iſteiħħanas telegrammati Reisara Majestatei.

Tirgus usrauga rupjiba. Pagahjuscho veeldeen bij weetjais isdeenas tirgus jo kupli isdewees. Geschogotais tirgus loukums bij jau ap pulksten 9 no rihta la preebahsts. Gebräuwehl kahda sainmeeze ar saweem peena raschöjumeem, lura tir

